

Ionel Apostolatu, Gina Necula, *Limba română contemporană. Morfologia* (ediția a II-a revizuită și adăugită), Editura Europlus, Galați, 2009, 323p.

Asist. univ. drd. Oana Magdalena Cenac
Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Lucrarea *Limba română contemporană. Morfologia*, apărută în 2009 la editura gălățeană Europlus, se dorește a fi, în primul rând, un suport de curs, dar și un util instrument de lucru cu studentul în cadrul orelor de seminar, având și un pronunțat caracter aplicativ.

Autorii își propun și reușesc să îmbine teoreticul cu practicul, fapt evident mai ales în capitolele care analizează problemele specifice fiecărei părți de vorbire în parte.

Volumul este alcătuit din 15 capitole precedate de o *Introducere* în care, încă de la început, cei doi autori își motivează demersul științific: „*Editarea volumului Limba română contemporană. Morfologia a fost determinată de apariția, în 2005, a noii Gramatici a Academiei*”.

Efortul elaborării acestui volum se dovedește cu atât mai util, cu cât autorii reușesc să adapteze informația științifică din noua *GALR* (care nu este o gramatică de tip școlar, ci un tratat academic de înaltă ținută științifică) și să o aducă la nivelul de înțelegere al tânărului de pe băncile facultății și nu numai.

Structural, cele 15 capitole sunt organizate astfel:

Capitolul I, intitulat *Nivelul morfologic în organizarea limbii*, este structurat în 4 subcapitole care își propun să reactualizeze o serie de concepte pe care studentul le dobândește în cadrul cursului de *Lingvistică generală*, anume acelea de: limba - sistem de semne; funcțiile limbii; noțiunea de „stratificare”; planurile vorbirii; cuvântul, enunțul. Se ajunge astfel la nivelul morfologic care constituie și obiectul de analiză al volumului de față și care împreună cu nivelul sintactic formează sistemul gramatical al limbii române. Fărăndoială că autorii nu puteau omite să nu evidențieze strict domeniul de interes al morfologiei, definirea și accepțiile termenului.

Capitolul al-II lea, intitulat *Cuvântul*, pornește de la definirea noțiunii de *cuvânt* și totodată evidențiază, punctual, neajunsurile definițiilor termenului. În plus, autorii fac o trecere în revistă a criteriilor de clasificare a noțiunii de *cuvânt*.

Capitolul al III-lea, *Morfemul*, face o scurtă prezentare a noțiunii pornind de la cea mai veche definiție care a fost propusă termenului și care aparține lui I.N.Baudouin de Courtenay, pentru care *morfemul* este „o secvență fonică minimală dotată cu sens”.

Făcând carieră în lingvistica structuralistă, termenul de *morfem* apare cu trei accepții diferite:

- cea mai răspândită este aceea conform căreia morfemul este „o unitate minimală de expresie dotată cu semnificație”;

- o altă accepție a termenului aparține școlii daneze de glosematică (L.Hjelmslev) pentru care morfemul este o unitate de conținut gramatical; aceste unități de conținut, numite *plesemanteme* se împart, în funcție de natura semnificației, în *morfeme* (unități de conținut gramatical) și *semanteme* (unități de conținut lexical);

- a treia accepție este o restrângere a celei dintâi și definește morfemul ca fiind „o unitate minimală de expresie dotată cu sens gramatical”. Spre deosebire de prima accepțiune a termenului, cea de-a treia consideră morfeme doar pe cele „gramaticale” care se opun lexemelor.

Același capitol III acordă un spațiu generos alomorfelor și, nu în ultimul rând, clasificării morfemelor, funcție de diferite criterii. În final, un alt aspect dezbătut este problema structurii morfematice a cuvântului.

Capitolul IV, intitulat *Flexiunea*, încearcă să familiarizeze studentul cu tipurile de flexiune (sintetică, analitică, supletivă și mixtă) și cu aspectele care caracterizează flexiunea nominală și cea verbală din limba română.

Capitolul V își propune să analizeze problema categoriilor gramaticale, pornind de la conceptul de „categorie gramaticală”, clasificarea acestora și descrierea fiecăreia dintre ele: genul, numărul, cazul, persoana, comparația, determinarea, modul, timpul, diateza.

Începând cu capitolul al VI-lea, sunt analizate pe larg părțile de vorbire, atât cele flexibile cât și cele neflexibile. La sfârșitul fiecărui capitol, autorii, probând astfel latura aplicativă a lucrării, inserează un calup de aplicații și teste grilă cu adresabilitate directă pe student care, prin rezolvarea acestora, își va putea fixa mai bine cunoștințele teoretice.

Nu putem încheia fără a face unele comentarii în legătură cu bibliografia utilizată și care reușește să acopere o paletă vastă de lucrări de referință din gramatica românească.

Lucrarea celor doi profesori se constituie într-o lectură complexă, o carte care se adresează unui public larg alcătuit în mare parte din filologi (incluzând aici elevi, studenți, masteranzi, profesori din învățământul preuniversitar) dar și din toți aceia care și-au făcut o vocație din a scrie și a vorbi corect limba română.